

Informatie overschot
Oorzakelijke reeks
Oorzaak bekend, oplossing onmogelijk
 Vele bekende oorzaken
 Enig houvast
Op naar de meest waarschijnlijke oorzaak
Toets: om de ware oorzaak te bevestigen
Heisenbergs onzekerheidsprincipe
Noodzakelijke vergelijkingen
Replicatie-onderzoek
Vragen en dóórvragen
 Scope shifts
Triangulatie
 Tegengestelde verklaring
 Patroonherkenning
Compacte conclusies

Hoofdstuk 4. In discussie: standpunten en argumenten uitwisselen en beoordelen

Standpunten, argumenten, belangen, overtuigingen
Opinie en emotie
 Vaagheid troef
 'Onweerlegbare' argumenten
 Nieuw beleid
'Mijn waarheid'
 Eén pot nat
 Rechtvaardiging achteraf
Principe versus aantal, kwaliteit versus kwantiteit
Onbeperkte vrijheid?
Woordanalyse
Eufemismen
Volgorde van argumenten
 Impliciet?
Redelijkheid
De aannemelijkheidsclausule

ENKELE WOORDEN VOORAF

Onze planeet barst uit zijn voegen van de megaproblemen. Gelukkig hoef jij deze lasten niet te torsen. We bieden wél de helpende hand bij problemen en kansen in jouw eigen werkomgeving en daarbuiten, waar helaas niet altijd alles op wieltjes loopt...

- Er is een vooralsnog onduidelijk probleem, met mensen, machines, processen – wat dan ook.
- Hogerhand neemt een verkeerd besluit (vind jij, en bevestigen wellicht collega's). Hoe dit te veranderen door kritische vragen en bijdragen?
- Plannen zijn kennelijk ondeugdelijk onderbouwd, soms zelfs zo lek als een mandje. Zijn alternatieven denkbaar? En hoe deze te beoordelen?
- Collega's proberen jouw positie te ondermijnen, door je gekleurde, foute of geen informatie te verstrekken. Hoe dit rationeel tegen te gaan, je te bewapenen – met logische argumenten?
- Jouw (zorgvuldig gekozen?) argumenten blijken in de harde werkelijkheid boterzacht en worden subiet verworpen. Hoe je te verweren en te herpakken?

In dit boek moedigen we je aan onafhankelijk, kritisch en rationeel te (blijven) denken, en de (of je eigen) duivels advocaat te spelen, waardoor je scherper redeneert, beoordeelt en anderen beter (en sneller) overtuigt, of zoals dat soms nodig is: ontmaskert.

Voor wie vooral

- Managers, leidinggevendenden, teamleiders, medewerkers met management aspiraties en andere professionals, die via beproefde kritisch denken principes en hierdoor transparante communicatie zakelijke en andere problemen effectief kunnen aanpakken en oplossen.
- Projectleiders die argumenten pro en contra op hun merites willen beoordelen en beslissingen evalueren.

- HR managers, *recruiters*, selecteurs en andere functionarissen op 'menselijke' vakgebieden, die het beoordelings- en redeneervermogen van kandidaten en medewerkers willen vaststellen. Hoe krijg je desgewenst de onderste steen boven?
- Verkopers en inkopers, die weigeren argumenten van hun tegenpartij klakkeloos te accepteren.
- Kwaliteitsmanagers en techneuten die moeten onderzoeken wat de diepste oorzaak (die nog kan worden aangepakt) zou kunnen zijn bij vastgelopen machines, processen, mensen.
- Account managers, die willen innoveren: vastgeroeste ideeën ter discussie stellen en nieuwe geobjectiveerd en gekwantificeerd willen beoordelen.
- En iedereen die zijn hoofd koel en kritisch moet houden, niet wil vallen voor gladde praatjes, valse argumenten en luchtspiegelingen, noch genoeg neemt met uitspraken als "geloof me", "vertrouw me", of "ik heb geen feiten of bewijzen nodig – ik weet gewoon."
- Tot slot, kan dit boek diensten bewijzen aan hen die worden onderworpen aan verbaal kritisch (logisch) denken tests bij sollicitaties en toelatingsprocedures.

Kritisch denken is een vaardigheid die iedereen zich eigen kan maken, om er meteen van te profiteren.

Optimaal profiteren

Op bevel 'niet-denken' is onmogelijk – al zullen sommige mediteerders daar, eh, anders over denken. Je gedachten 'op nul' zetten klinkt aardig (hoe doe je dat dan?), maar zal van korte duur zijn. Hier willen we het tegengestelde bewerkstelligen: rationeel en kritisch nadenken om problemen op te lossen. Daarom worden onder andere deze onderwerpen gepresenteerd, waarmee je altijd en overal aan de slag kunt:

- De kern van de zaak (probleem, kans, bron) doorgronden.
- Hoofdzaken van bijzaken scheiden.
- Doelen en prioriteiten vaststellen.